

УДК 008(477):392(4) (043.2)

Ігнатюк О.

*Національний авіаційний університет, Київ***РЕНЕСАНС В УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ:
САМОБУТНІСТЬ ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ ТРАДИЦІЇ**

В українській культурі Ренесанс був своєрідним і з певних причин хронологічно не збігався із західноєвропейським. Україна впродовж століть перебувала на межі двох культурно-історичних спільнот, бо географічно знаходилась на перетині західної і східної цивілізацій. Внаслідок цього Україна зазнавала інтенсивного впливу нової європейської культури та виступала посередником у її поширенні на слов'янському Сході. Стала своєрідним «українським цивілізаційним еталоном», за означенням історика Наталі Яковенко.

Надзвичайне піднесення української культури спричинила потреба національного самозбереження. За відсутності держави культура залишилась чи не єдиним місцем, де українці боронили свою самобутність. Саме тому культурне життя в Україні 16 – першої половини 17 ст. називають національно-культурним відродженням. В епоху Відродження починає стиратися грань між "візантійсько-слов'янською" і "латинською" культурними спільнотами, і починає формуватися нова всеєвропейська культурна спільність.

Же у 15 ст. в Україні, за словами Івана Франка, "повіяло тим новим європейським духом". У поширенні Ренесансу в Україні важливим фактором саме в 15-16 ст. було навчання вихідців з українських земель в європейських університетах. Засвоюючи тут здобутки ренесансної культури, студенти переносили їх на батьківщину. Острозька академія стала першим вищим навчальним закладом Східної Європи, у якій поєдналися вітчизняна та латинська культура. Поширення магдебурзького права та зростання кількості міст викликає активний розвиток міської архітектури. Слідом за архітектурою на терени України потрапляє ренесансна скульптура та малярство. У другій половині 16 ст. в Львівській та Острозькій школах уперше на українських землях з'являється театр. З початку 15 ст. починається процес поступової переорієнтації філософської думки України від богопізнання до пізнання природи. Відомі такі мислителі цього часу, як С. Кленович, М. Гусовський, К. Сакович, К. Транквіліон-Ставровецький, С.Пекалід, Л. Зизаній та інші.

Отже, драматизм і своєрідність Ренесансу в Україні полягає і в тому, що своєї вершини він досягає в період панування контрреформації, національних і релігійних воєн, кризи західного гуманізму. Зазнавши свіжого подиху європейського Ренесансу, українська культура розвивалася своїм шляхом, трансформуючись у культуру національного відродження, що стала основою державного відродження за доби І. Мазепи та Б. Хмельницького.

Науковий керівник: Варенко В.М., канд. пед. наук, доцент